nis nihil eſt diuerſum nihil alienũ nihil ſe-
parabile. ꝗ fili⁹ nõ eſt aliũs a pr̃e. Ueruntñ
cõtrariũ videt̃ eſſe. q: Aug⁹. in li. de fide ad
petrũ ait. Una eſſentia pr̃is ꝛ filij et ſpũs ſcĩ
in q̃ nõ eſt aliud pr̃ aliud fili⁹ aliud ſpũs ſan
ctus. ꝗuis pſonalit̃ ſit ali⁹ pr̃ alius fili⁹ ali⁹
ſpũs ſanct⁹. Ad intelligendã itaqꝫ veritatem
dicit ſanct⁹ Tho. i. pte. q. xxxi. Qr ex verbis
inordinate platis incurrit̃ hereſis. Ideo cũ
de trinitate loq̃mur cũ cautela ꝛ modeſtia eſt
agendũ. q: vt Aug⁹. dicit in. i. de trini. Nec
piculoſius alicubi errat̃. nec laborioſius ali
quid querit̃ nec fructuoſius inuenit̃. Opor
tet autẽ in his q̃ de trinitate loquimur duos
errores oppoſitos cauere. inter vtrunqꝫ tpate
pcedentes. ſ. errorẽ Arrij. qui poſuit cũ trini
tate pſonarũ trinitatẽ ſubſtantiaꝝ. Et errorẽ
Sabellij q̃ poſuit cũ vnitate eſſentie vnitatẽ
pſone. Ad vitandũ ergo errorẽ vitare debe-
mus in diuinis nomẽ diuerſitatis ꝛ differẽ-
tie ne tollat̃ vnitas eſſentie. Poſſum⁹ aũt vti
noĩe diſtinctõnis ꝓpter oppoſitionẽ relatiuã.
Et ſic ſi qñ inueniret̃ nomẽ diuerſitatis vel
dr̃e ſumendũ eſt p diſtinctõe. Ne aũt tollat̃
ſimplicitas diuine eſſentie vitandũ eſt nomẽ
ſepatõis vel diuiſionis q̃ eſt totius in ptes.
Ne tollat̃ equalitas vitandũ eſt nomẽ diſpa
ritatis. Ne tollat̃ ſimilitudo: vitandũ eſt no-
men alieni vel diſcrepãtis. Ad vitandũ erro
rẽ Sabellij vitare debem⁹ ſingularitatẽ ne
tollatur cõicabilitas eſſentie diuine. Uñ Hi
larius li. de trini. Patrẽ ꝛ filiũ ſingularẽ deũ
p̃dicare ſacrilegiũ eſt. Debem⁹ etiã vitare no
men vnici ne tollat̃ numerus pſonarũ. Dici
mus tñ vnicũ filiũ q: nõ ſunt plures filij ĩ di
uinis. nõ tñ dicim⁹ vnicũ deũ. q: pluralitas
deitatis cõis eſt. Uitam⁹ nomẽ cõfuſi ne tol
latur ordo nature a pſonis. Uñ Ambro. li. i.
de trini. Nec ꝯfuſum eſt qđ vnũ eſt nec mul
tiplex eẽ pt qđ indifferẽs ẽ. Uitandũ eſt etiã
nomẽ ſolitarij ne tollat̃ ꝯſortiũ triũ pſonarũ
Ad argumentũ vero dicendũ ꝙ hoc nomẽ
ali⁹ maſculine ſumptũ importat diſtinctiõꝫ
ſuppoſiti. vñ fili⁹ eſt alius a pr̃e. ſ. eſt aliud ſup
poſitum diuine nature ſicut eſt alia pſona et
alia hypoſtaſis. Eſt ergo fili⁹ alius a patre
ſed nõ diuerſus neqꝫ alien⁹. Quia enĩ in di-
uinis eſt diſtinctio ẜm pſonas nõ aũt ẜm eſ-
ſentiã. Dicim⁹ pr̃ eſt ali⁹ a filio ſed non aliud
Et ecõtrario dicimus ꝙ ſunt vnũ ſꝫ nõ vn⁹.
Equalẽ igit̃ deo patri dei filiũ p̃dicamus de
q̃ dixit vox paterna vt ſupradictũ eſt. hic eſt
fili⁹ meus. ſ. naturalis. Alij aũt ſunt adopti-
ui in q̃ mihi bñ ꝯplacui. i. in q̃ diuinũ bñpla
citũ cõplebit̃ de redemptõe mundi. Audien-
tes iſta diſcipuli ceciderũt in faciẽ ſuã. q: ẜm
Hiero. ſup math. Humana fragilitas ꝯſpe
ctũ maioris glorie nõ ſuſtinet. Ab hac autẽ
fragilitate ſanant̃ hoĩes p xp̃m eos ĩ gloriã
inducẽdo. Qđ ſignificat̃ p hoc ꝙ acceſſit ꝛ te
tigit eos dixitqꝫ illis Surgite nolite timere
q̃ leuãtes oculos neminẽ viderũt niſi ſolũ ie
ſum. co. ſ. ꝙ moiſes et helias reducti fuerant
volũtate diuina ad loca vñ fuerant abducti.
Deſcendentib⁹ aũt illis de mõte p̃cepit ieſus
ne alicui viſionẽ dicerent donec reſurgeret a
mortuis filius hoĩs. Que phibitio facta eſt
ẜm doctores. nec alij audiẽtes xp̃m eis appa
ruiſſe in forma glorioſa ſcandalizarent̃ po-
ſtea vidẽtes ip̃m pati tam ignominioſe. Ecce
q̃t modis añ et poſt reſurrectionẽ ſuã ſalua-
tor nr̃ allicere corda hoĩm pcurauit ad ſup-
ne felicitatis deſideriũ. et tñ mortales miſeri
nõ niſi trãſitoria bona iſta atqꝫ terrena ſum-
mo ſtudio adipiſci conãt̃. Ipe dei fili⁹ deus
ver⁹ ꝛ glorioſus viã ſummi boni nos docuit
Ipe ad regnũ celoꝝ nos inuitauit. Ipe ĩ ſua
trãſfiguratõe trib⁹ apl'is claritatẽ corpis de-
lectabilẽ ꝛ oĩ ſuauitate repletã videri fecit. vt
ſpretis mundalib⁹ reb⁹ ſupna gaudia feruen
tius affectarẽt. Ad q̃ nos pducat ipe qui eſt
bñdict⁹ et laudabil' in ſecula ſeculoꝝ. Amẽ.

¶ Sermo terciuſdecimus de innocẽtia xp̃i
in quo cõfutat̃ blaſphemia coꝝ q̃ dicũt xp̃m
ſua culpa iud eis exoſum fuiſſe.

PEccatum nõ fe-
cit nec dolus inuentus eſt in ore
ei⁹. Uerba ſunt p̃ncipis apl'oꝝ
p̃ma ſua epl'a ca. ij. Iniq̃tas quo
rundã hoĩm pũerſoꝝ vſqꝫ adeo inualuit vt
cũ audiuit piiſſimũ ſaluatorẽ iudeis pcuran
tibus ignominioſe crucis tormentũ ſubijſſe.
nõ ſine ipi⁹ culpa factũ fuiſſe improbe fateã
tur. deteſtant̃ paſſionis ei⁹ myſteria q̃ p no-
bis dignat⁹ eſt mori. Et vt inq̃t petr⁹. Tra-
debat iudicãti ſe iniuſte q̃ pctã nr̃a ptulit in
corpe ſuo ſup lignũ vt pctis mortui iuſticie
viuam⁹. Obijciũt aũt nobis illi neqꝫ qđ nõ
videt̃ veriſile iudeos ita ꝯcordit̃ ita frequẽ-
ter ita hoſtiliter ꝯ xp̃m fuiſſe ꝯmotos niſi ali
q̃d reprehenſione dignũ dephendiſſent. Neqꝫ
pilat⁹ ꝯ iuſticiã hoĩeꝫ ſanctũ veluti ſeditio-
ſum et reũ ſceleratꝫ ꝯdẽnaſſet ad mortẽ. Quã
obrem vt hmõi pditiſſim⁹ error penit⁹ extin
guat̃ decreui de innocẽtia xp̃i ĩ h ſermõe diſ
ſerere. Qñdamqꝫ xp̃m ieſuꝫ dei ꝛ virgĩs filiũ
innocẽt̃ paſſum. nõ ꝓpt̃ aliqđ ei⁹ pctm̃ q: ab
oĩ labe penit⁹ fuit imunis pout verba ꝓpoſita
dicũt in q̃b⁹ de innocẽtia xp̃i locuturi triplici

38

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ratione principali ꝓbare illā cōtendemus.
¶ Prima rō dicit̄ grē plenitudo.
¶ Secunda malitie cōſuetudo.
¶ Tercia exemplorum multitudo.
¶ De plenitudine gratie xp̄i qua illiꝰ aīa ful
gebat oī mundicia et ſanctitate.

¶ Capitulum primū.

Prima rō qua ꝓbamus innocentiā
xp̄i dr̄ gratie plenitudo. Fuit nāq; a-
nima eius plena grā. Vn̄ ſcribit̄ Jo
hannis. i. ca. Verbū caro factū eſt et habita-
uit in nobis. Et vidimus gloriā eius gloriā
q̄ſi vnigeniti a patre plenū gratie et veritatis
Quare vt diximus in ſuperioribꝫ nec pecca
uit nec peccare potuit. Sciendū tn̄ ſcḋm theo
logorum doctrinā et p̄cipue Alexandri de ales
in. iij. volumine ſumme. ꝙ in xp̄o diſtinguit̄
triplex gratia.
¶ Prima dicit̄ vnionis.
¶ Secunda capitis.
¶ Tercia ſingularis ſanctitatis.
¶ Prima eſt gratia vnionis de qua dicit Au
guſti. Maior gratia nō p̄t cogitari q̄ꝫ ꝙ filiꝰ
hoīs fit filius dei. Ratio huius gratie eſt q2
nō poſſibile ipi creature humane ꝑ donū cō
ditionis nature. ꝙ eleuet̄ et diſponat̄ ad di-
uinam vnionē. Et ideo neceſſaria eſt ei gra-
tia que eleuet et diſponat ipm ad vnionē dei
tatis. hanc aūt gratiā dicimus vnionis que
in xp̄o fuit ꝑfectiſſima ſcḋm rationē cauſe fina
lis. Nam vltimꝰ effectus gratie eſt nos vni-
re deo. Sed in alijs a xp̄o talis vnio fit ꝑ co
gnitionē et amorē. In xp̄o vero nō ſolū per
cognitionē et amorē. ſed etiā in vnitate ꝑſo-
ne. vt ſic idē filius qui et filius dei. et hec eſt
maior vnio q̄ poſſit eſſe vl̄ excogitari. Vnde
iſte eſt effectus pleniſſimꝰ q̄ poſſit eſſe gratie.
¶ Secūda gratia q̄ eſt in xp̄o dicit̄ capitis
ſcḋm quā eſt caput eccleſie etiā ſcḋm humanam
naturā. Vn̄ ad Ephes̄. i. c. dicit apl̄s. Ipm
dedit caput ſuꝑ oēm eccleſiā q̄ eſt corpus eiꝰ
hec vero gratia fuit in xp̄o plena ſcḋm rōnem
cauſe efficientis. Nā ſicut quedā luminaria
ꝑficiunt̄ ſuo lumine ſolū et nō habent pote-
ſtatem influendi ſuū lumen alijs. ſicut p3 de
carbone. Quedā vero nō ſolū retinent ſuū lu
men in ſe. ſed ipm influunt et illuminant alia
corpora. Sicut patet de flamma. Ita gratia
xp̄i radiat ab ipo ad alios. non aūt gratia in
alijs ſanctis. ſed tm̄ ꝑficit iporum aīas. nec ha-
bent poteſtatē influendi ipam. Et ꝓpter hoc
ſicut lumen in flamma dicit̄ lumē plenū. lu-
men vero in carbone dicit̄ ſemiplenū. ita gra
tia in xp̄o ſcḋm quā eſt caput debet dici gratia
plena. In alijs vero ſanctis reſpectu eiꝰ gra-
tia ſemiplena. Unde Hugo in libro de ſacra
mentis ait. Sicut ſpiritus hoīs mediāte ca-
pite ad mēbra deſcendit viuificanda. ſic ſpi-
ritus ſanctus ꝑ xp̄m venit ad xp̄ianos cuiꝰ
plenitudo quidē exiſtit in capite. participa-
tio vero in mēbris. Notandū tn̄ hic ꝙ influ
entia gratie a deo eſt dupliciter ſine medio et
per mediū. Sine medio xp̄s ſcḋm ꝙ deus im
mediate eſt dator gratie auctoritate et in ꝓpria
rōne efficiētis. ꝑ mediū xp̄s ſcḋm ꝙ homo eſt
dator gratie multis modis. Eſt eni mediū ꝑ
modū fidei. ꝑ modū meriti. ꝑ modū deſiderij
ſiue orōnis. et ꝑ modū diſpoſitōis. Eſt enim
xp̄s primo mediū per modū fidei ꝓut ipe cō
ſideratur in fide Nam fides q̄ de ipo ſiue de
deo hoīe eſt diſponit immediate aīa3 ad gra
tiā imo impoſſibile fuit ſine fide illa aliquē
gratū eſſe deo. Propter hoc dixit pr̄ Math.
iij. et. xvij. ca. Hic eſt filius meus dilectus in
q̄ mihi bn̄ complacui. Ibi gloſa. i. ꝑ ipm alij
mihi placēt. Et Augꝰ. Sine fide mediato-
ris nullus vnq̄ꝫ placuit deo. Similiter xp̄s
eſt quoddā mediū ꝑ modū meriti q2 ꝑ paſſio
nem ſuā meruit a patre vt daret̄ gratia oībꝫ
credentibꝫ in ipm et amātibus ipm. Adhuc
ꝑ modū deſiderij eſt quoddā mediū. q2 oībꝫ
credentibus orat gratiā et deſiderat. Vn̄ Jo
hannes ꝑ̄ma ſua canonica ca. i. Aduocatu3
habemꝰ apud deū et patrē dn̄m noſtrū ieſum
xp̄m. Ipe ergo eſt mediū ſicut aduocatus et
orans vt det̄ nobis gratia. Inſuꝑ eſt mediū
ꝑ modū diſpoſitōis q̄ꝫtum ad naturā. q2 to-
ta humana natura an̄ incarnatō3 erat digna
odio et reprobatōe ꝑ peccatū originale. Sed
cū fuit humana natura aſſumpta a filio dei ī
vnitate ꝑſone diſponebat̄ rōne p̄deſtinatorū
ad gratiā diſpoſitōe cōgruitatis ſiue digni-
tatis. Sicut ḡ ꝑ vnū hoīem fuit lapſa. ita ꝑ
vnū hoīem deū. ſ. xp̄m ꝑ vnionē cum deitate
fuit diſpoſita ad iuſtificatiō3. ¶ Tercia grā
que eſt in xp̄o dicit̄ ſingularis ſanctitatis q̄
fuit in eo plena ſcḋm rationem cauſe formalis
plene informans aīam xp̄i et pleniſſime oēs
vires eius q̄ꝫtum ad oēs actus iparum. quia
in ipa aīa xp̄i eſt gratia cognitionis et verita
tis omniū. Et hec ꝑficit q̄ꝫtum ad actum ra
tionis. Et ꝑficit q̄ꝫtum ad actū cōcupiſcibi-
lis qui eſt amor bonitat̄. Et etiā ꝑficit q̄ꝫtū
ad zelū iraſcibilis. In alijs vero ſanctis lic3
informaret ſcḋm excellentiā ad vnū actum nō
tn̄ ad oēs actus. Et cū in alijs ſanctis ſit p̄-
eminentia reſpectu alicuius doni. In xp̄o tn̄
eſt p̄eminentia reſpectu oīm donorum. quia nō
habet gratiā ad vnū actum gratie tm̄: ſed ad
omnes. Et hoc eſt qḋ dicit Augꝰ. ꝙ accepit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gratiã totaliter et vniuerſaliter. Unde cõpa
ratio gratie xpi ad gratias alioꝝ ſm plenitu
dinẽ et ꝑfectionẽ eſt ſm ꝙ cõparaẗ figura cir
culi ad figuras alias angulares. Circulus
enĩ eſt capaciſſima figura reſpectu aliarũ: ita
gratia xpi capaciſſima ẽ. Capax ꝗ ꝓpe eſt oĩs
actꝰ cuiuſlibet virtutis qδ nõ eſt in alijs gra
tijs ſanctoꝝ. Cõtra iſta poſſ ꝗs arguẽdo di
cere. Qꝫ in xpo nõ fuit plenitudo grẽ. Nã in
xpo hoĩe nõ fuerũt oẽs virtutes. Sed nõ eſt
plenitudo gratie ſine plenitudine oĩm virtu
tũ. ergo in xpo nõ fuit pleniſſima gratia. Nã
in xpo nõ fuit liberalitas et magnificẽtia. qꝛ
he virtutes hñt actũ ſuũ circa diuitias quas
xps ꝯtempſit. Scδo nõ fuit in xpo temperã
tia ⁊ ꝯtinẽtia. qꝛ he ſunt ꝯ ꝯcupiſcẽtias pra
uas ꝗ in xpo nõ fuerunt. Tercio ſm phm in
vij. ethi. Uirtus diuidiẗ ꝯ quendã heroicũ
ſiue diuinũ habitũ qui attribuiẗ hoĩbꝫ diui-
nis. hoc autẽ maxime cõuenit xpo. ergo non
habuit virtutes ſed aliq̃d altiꝰ virtute. His
rñdet ſanctꝰ tho. iij. pte. q. vij. Qꝫ ſicut gratia
reſpicit eſſentiam anime. ita virtus reſpicit
eius potentiã. Unde oportet ꝙ ſicut poten-
tie deriuantur ab eius eſſentia. ita virtutes
ſint deriuatões quedã grẽ. Quãto aũt aliqδ
principiũ eſt ꝑfectius tãto magis imprimit
ſuos effectꝰ. Uñ cũ grã xpi fuerit ꝑfectiſſima
cõſequẽs eſt ꝙ ex ipa ꝓceſſerint virtutes ad
ꝑficiendũ ſingulas potẽtias aĩe ꝗtũ ad oẽs
aĩe actus. Et ita xpus habuit oẽs virtutes.
Ad illud vero qδ inducebaẗ de liberalitate.
dicendũ ꝙ liberalitas et magnificẽtia ꝯmen
danẗ circa diuitias inꝗtũ aliꝗs nõ tm̃ exiſti
mat diuitias ꝙ velit eas retinere ꝑtermitten
do id qδ fieri oportet. Ille aũt minime diui
tias extimat ꝗ penitus eas ꝯtemnit ⁊ abijcit
ꝓpter ꝑfectõis amorẽ. Et ideo in hoc ꝙ xps
oẽs diuitias ꝯtempſit. oñdit ĩ ſe ſummũ gra
dum liberalitatis et magnificentie. licet autẽ
liberalitatis actũ exercuerit ſm ꝙ ſibi cõue-
niens erat faciẽdo pauperibꝫ erogari ꝗ ſibi
dabanẗ. Ad illud vero qδ tangebaẗ de tẽpe
rantia dicit ſanctꝰ tho. ꝙ licet xps ꝯcupiſcẽ-
tias prauas nõ habuerit. ꝓpter hoc tñ nõ ex-
cludit quin habuerit temperantiã. ꝗ tãto ꝑ-
fectioꝛ eſt in hoĩe ꝗto magis prauis cõcupi-
ſcentijs caret. Uñ ſm phm. vij. ethi. Tem-
peratus in hoc differt a ꝯtinente. ꝙ tempera
tus nõ hꝫ prauas ꝯcupiſcentias ꝗs ꝯtinens
patiẗ. vñ ſic accipiẽdo cõtinentiã ſicut phs
accipit. et hoc ipo xps ꝙ habuit oẽm virtutẽ
nõ habuit ꝯtinentiã ꝗ nõ eſt virtus ſed ali-
quid minus virtute. Ad aliud inſup qδ di-
cebaẗ de habitu heroico. Rñdetur ꝙ habitꝰ

ille heroicus vel diuinus nõ differt a virtu-
te cõiter dicta. niſi ſm ꝑfectiorẽ modũ inꝗtũ
ſ. aliꝗs eſt diſpoſitus ad bonũ quodã altiori
mõ ꝗ cõiter oĩbus cõpetat. Unde ꝑ hoc nõ
oſtendiẗ ꝙ xps nõ habuit virtutes. ſed ꝙ ha
buit eas ꝑfectiſſime vltra cõmunẽ modũ. ſi-
cut etiã Plotinus poſuit quendã ſublimem
modũ virtutuꝫ: quas eſſe dixit purgati ani-
mi. Sed adhuc dubitaẗ de fide ſpe et penitẽ
tia que nõ videnẗ fuiſſe in chriſto. Nã fides
eſt cum viſione enigmatica. Chriſtus vero
videbat ſine enigmate. Et ſpes ẽ expectatio
future beatitudinis que nõ habeẗ. Ipe autẽ
iam beatitudinẽ habebat et nõ expectabat cã
Penitentia eſt virtus qua cõmiſſa cum emẽ-
dationis ꝓpoſito plangimus et odimus qδ
xpo cõuenire nõ poteſt. Rñdet ad hoc Alex.
de ales ꝙ ſunt quedã dona gratuita cum im
perfectione. Quedã que nõ dicunt imperfe-
ctionẽ. Fides ergo eſt donũ gratuitũ cũ im-
perfectione. Nam aſſentit veritati quã nõ vi
det. hoc qδ dico aſſentire veritati ꝑfectionis
eſt. Sed hoc qδ dico quã nõ videt imperfe-
ctõnis. Spes etiã heret ſummo bono illud
expectando. Expectare imꝑfectionis eſt. ſed
herere ſummo bono ꝑfectionis. Similiter
pnĩa eſt donũ gratuitũ cũ imꝑfectõe. penitẽ
tia nãq; cõſiſtit in deteſtatione mali qδ com-
miſſum eſt. deteſtatio mali dicit ꝑfectionẽ. ſꝫ
qδ cõmiſſuꝫ eſt dicit imperfectionẽ. Cũ ergo
in ipa gratia ꝗ eſt plena immo pleniſſima ſi-
cut eſt grã xpi nulla ſit imꝑfectio. ptꝫ ꝙ non
debuerũt in xpo eſſe dona gratiarũ cũ imꝑfe
ctione rõne ſue ꝑfectõis. Et ꝓpter hoc nec fi-
des in rõne fidei nec ſpes in rõne ſpei. nec pe
nitentia in rõne pnĩe debuerũt eſſe in xpo. qꝛ
ſub rõnibus iſtis dicũt imperfectionẽ. Sed
illud ſoluꝫ qδ erat ꝑfectũ in iſtis donis fuit
in xpo. In xpo enĩ fuit aſſenſus prime verita
ti qδ eſt ꝑfectionis in fide. Sed illud qδ eſt
imꝑfectõis nõ fuit in xpo. ſ. cognitio enigma
tica. Similiter in xpo fuit maxime qδ eſt ꝑ-
fectõnis in ſpe. ſ. adheſio cũ ſummo bono. ſꝫ
nõ cũ illa imperfectõne ꝗ eſt expectatio boni
qδ nõ habet. Sic etiã qδ eſt ꝑfectionis in pe
nitentia fuit maxime in xpo. qꝛ nunꝗ aliꝗs
tantũ potuit deteſtari peccatũ ꝗtũ ipe dete-
ſtabaẗ qm̃ nunꝗ aliꝗs habuit tantã oppoſi-
tionẽ volũtatis ad malũ. Semꝑ ergo qδ eſt
perfectionis gratie et plenitudinis eſt in grã
abſoluta ſiue ſingularis ſanctitatis ipſius
chriſti. ergo in xpo ſm ꝑfectionẽ oẽs virtutes
oẽs gratie gratis date ⁊ oĩa dona ſpũs ſancti
Ueruntñ aliqui dubitãt an in xpo fuerit do
nũ timoris. qꝛ Johãnes prima ſua canonica

39

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ca.iij.dicit. Perfecta charitas foras mittit ti
morē. pfectiſſima aūt charitas fuit in christo
quare videret ꝙ nō fuerit in ipo donū timo-
ris. Cōtrariū tn̄ habet p Eſaiā q ca.xi. ita di
cit de xpo. Requieſcet ſuper eū ſpūs timoris
dn̄i. Propterea notāda ſunt vba ſancti tho.
in.iij.pte.q.ſ.poſita vbi ait. ꝙ timor reſpicit
duo obiecta. Quorū vnū eſt malū terribile.
Aliud eſt ille cui9 ptāte malū pōt inferri. In
xpo fuit timor dei nō quidem ſm ꝙ reſpicit
malū ſepationis a deo p culpā. nec ſm ꝙ re-
ſpicit malū punitōis p culpa. ſed ſm ꝙ reſpi
cit ipā diuinā eminentiā put. ſ. aīa xpi quo
dam affectu reuerētie mouebat in deū a ſpū
ſancto acta. vn̄ ad Hebre.v.c.dicit. Exaudi-
tus eſt p ſua reuerētia. hūc aūt affectū reue-
rentie ad deū xps ſm ꝙ hō p ceteris habuit
plenioré. Johānes g cū dicit. Q pfecta cha-
ritas foris mittit timorem. loquit de timore
ſm ꝙ reſpicit obiectū qd ē malū. Quare ſm
theologorū ſniam z veritatis doctrinā. Xps
oī virtute oīq ſanctimonia pditus fuit. erat
totus dulcis. tot9 modeſtus. oīb9 benefaciēs
et neminē iniuſte ledēs. Et vt inqt Eſa.liij.
ca. Vulneratus eſt pter iniquitates nr̄as. z
attritus eſt pter ſcelera noſtra.
Q nō eſt mirandū ſi iudei perſecuti ſunt
xpm qui ſemp malefacere ſueuerūt.

Capitulum ſecundū.

Secunda rō qua pbamus innocentiā
xpi dr̄ malicie cōſuetudo. Populus
nāq iudeorꝝ paucis dūtaxat exceptiſ
cōſueuit eſſe mal9 a generatōe in generatōꝫ.
Nō eſt igit mirū ſi innocentē filiū virginis
crucifigi pcurauit. Et ne iudei conquerant
de nobis quaſi vellem9 ipos falſo dēmna-
re. pducam9 in mediū veteris teſtamēti ſcri-
pturas q apud eoſ etiā oī veritate fulgere cre
dunt. Exo.xxxij.c.et Deutro.ix.c. dixit de9
moiſi. Cerno ꝙ pp̄ls iſte dure ceruicis ſit. Et
Nume.xi.c. Ortus eſt murmur pp̄li qſi do-
lentiū pre labore tra deū. Et Nume.xiiij.
ca. quaſi cōqueri viſus eſt deus dicēs. Vſq
quo detrahet mihi pp̄ls iſte. Et Nume.xvi.
ca. Murmurauit oīs multitudo filiorꝝ iſrl.
Et egreſſa ira a dn̄o pcuſſi ſunt quattuorde-
cim milia hoīm. Et Nume.xxij.ca. Locut9
eſt pp̄ls cōtra deū et ait. aīa noſtra nauſeat ſu
per cibo iſto leuiſſimo. Et Deutro.ix.ca. di-
xit moiſes. Cōtempſiſtis imperiū dn̄i dei ve
ſtri et nō credidiſtis ei neq vocē eius audire
voluiſtis ſed ſemp fuiſtis rebelles. Et Iud.
ij.ca. ſcribit. Fecerūt filij iſrael malū in ſpe-
ctu dn̄i et ſeruierūt baalim ac dimiſerūt dn̄m
deū patrū ſuorꝝ q eduxerat eos de terra egy-
pti et ſecuti ſunt deos alienos. Et infra. Ira
tus dn̄s cōtra iſrael tradidit eos in man9 di-
ripientiū q ceperūt eos z vendiderūt hoſtib9
qui habitabāt p gyrū. Et Iud.iij.c. Filij iſ-
rael habitauerūt in medio chananei et ethei
et amorrei et euei z iebuzei et pherezei. et du-
xerūt vxores filias eorꝝ. ipiq filias ſuas eo-
rū filijs tradiderūt et ſeruierūt dijs eorꝝ. fece-
rūtq malū i ſpectu dn̄i et obliti ſunt dei ſui
ſeruientes baalim et aſtaroth. Iratuſq tra
iſrael dn̄s tradidit eos in manib9 regis meſo
potamie z ſeruierūt ei octo annis. Et Iudi.
iiij.c. Addiderūt filij iſrael facere malū in cō
ſpectu dn̄i poſt mortē aoth. Et tradidit illos
dn̄s in manu Iabin regis chanaan. Et Iu
dicū.vi.c. Fecerūt filij iſrael malū in ſpectu
dn̄i qui tradidit eos in manus madian ſeptē
annis et oppreſſi ſunt valde ab eis. Et Iud.
x.ca. Filij iſrael peccatis veterib9 noua iun-
gentes fecerūt malū in cōſpectu dn̄i. et ſerui-
runt idolis baalim et aſtaroth et dijs ſirie ac
ſidonis et moab et filiorꝝ āmon et philiſtim.
dimiſerūtq dn̄m et nō colebāt eū. Cōtra qs
iratus dn̄s tradidit eos in man9 philiſtino-
rū et filiorꝝ ammon. afflictiq ſunt et vehemē
ter oppreſſi p annos decē et octo. Et.ij. Para
lippo.xxiiij.ca. Principes iuda dereliquerūt
templū dn̄i ſeruierūtq ſculptilib9. z facta eſt
ira dei cōtra iudā. mittebat eis pphetas vt re
uerterent qs illi audire nolebāt. Et.i. Eſdre
ix.c. Peccauimus dn̄e grauiter vſq ad diem
hanc z p iniquitatib9 noſtris traditi ſumus
ipi et reges nr̄i et ſacerdotes noſtri in mani-
bus regū terrarū in gladiū et captiuitatē. et
ij. Eſdre.ix.ca. Patres noſtri ſupbe egerunt
et indurauerūt ceruices ſuas et nō audierūt
mandata ſua. et Judith.vij.c. Peccauimus
cū patrib9 nr̄is iniuſte egim9 iniquitatē feci
mus. et Eſa.i.ca. cōqueritr deus dicēs. Fili-
os enutriui et exaltaui ipi aūt ſpreuerūt me.
Cognouit bos poſſeſſorē ſuū et aſin9 pſepe
dn̄i ſui. iſrael aūt nō cognouit me: pp̄ls meus
nō intellexit. ve gēti peccatrici populo grau i
iniqtate ſemini neqꝫ filijs ſceleratis dereliq̄e
rūt dn̄m blaſphemauerūt ſanctū iſrl abalie-
nati ſunt retrorſum. Et. Eſa.xxx.c. Popul9
enī ad iracundiā puocās eſt et filij mēdaces
filij nolētes audire legē dei. et Jere.v.c. Au-
di popule ſtulte q nō habes cor qui habētes
oculos nō videtis et aures nō auditis. et Je
remie.vij.ca. Nō audierūt me inqt deus nec
inclinauerūt aurē ſuā: ſed abierūt in prauita-
te cordis ſui mali. et Jere.xiij.c. Popul9 peſ-
ſimus qui noluit audire verba mea. et Ba-
ruch.ij.c. Multitudo hec maxima cōuertet

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in minimā. populus eſt enī dura ceruice. Et
Ezechiel. ij. ca. Filij dura ceruice et indoma
bili corde ſunt ad quos ego mitto te. Et Eze
chielis. viij. ca. Iniquitas domus iſrael ⁊ iu
da magna ē valde. Quid ad hec ⁊ multo plu
ra que omittim⁹ iudei poterūt reſpōdere. aut
quō excuſare valebūt iniquitatē ipoꝝ. tot
tantiſqꝫ vocibus predicatā. Sicut in quoli
bet tempore erga deū ingratiſſimi ſunt repti.
ſic dum in ꝓpria venit et homo factus eſt eū
nō receperūt immo ſibi vſqꝫ ad mortē fuerūt
infeſti. Qui tñ obliqui adhuc de xp̄o preſu-
munt. arguūtqꝫ cōtra nos dicentes ipm̄ fuiſ
ſe culpabilē et peccatorē potiſſimū ꝓpter tria.

Primo ꝓpter offenſionem.
Secundo ꝓpter violationem.
Tercio ꝓpter indignationē.

Primo iudei dicunt xp̄m fuiſſe culpabilē
ꝓpter offenſionē. Quia p̄dicauit iudeis illos
offendendo. hoc autē fieri nō debuit. qm̄ vt
Aug⁹. dicit in libro de agone xp̄iano. in ho
mine ieſu xp̄o ſe nobis ad exemplū vite p̄bu-
it filius dei. nos vero debemus vitare offen-
ſionē nō ſolū fideliū ſed etiā infideliū. ſm̄ il-
lud. i. ad Corint. x. ca. Sine offenſione eſto
te iudeis et gentib⁹ et eccleſie dei. Quare vi-
detur ꝙ ipe xp̄s in ſua doctrina vitare debu
it offenſionē iudeoꝝ. Ad hoc rn̄det ſanctus
tho. iij. pte. q. xlij. Qꝫ ſalus multitudinis eſt
p̄ferenda paci quorūcunqꝫ ſingulariū hoīm
Ideo qñ aliqui ſua ꝑuerſitate multitudinis
ſalutē impediūt nō eſt timēda eoꝝ offenſio a
p̄dicatore vel doctore. Scribe aūt et phari-
ſei impediebāt ſalutē populi. tū qꝛ repugna-
bant xp̄i doctrine ꝑ quā poterat audiētibus
eſſe ſalus. tum etiā qꝛ prauis ſuis morib⁹ vi-
tam alioꝝ corrumpebāt. Et ideo dn̄s nō ob
ſtante offenſione eoꝝ publice veritatē quam
illi odiebāt et eoꝝ vicia arguebat. Vn̄ math.
xv. ca. diſcipulis ei dicentib⁹. Scis qꝛ iudei
audito hoc verbo ſcandalizati ſunt. Rn̄dit.
Sinite illos ceci ſunt et duces cecoꝝ. Qꝫ ve
ro ap̄l'us dicat. Sine offenſione eſtote. Rn̄-
dendū. ꝙ hō ſic debet eſſe ſine offenſione oī-
bus vt nulli det ſuo facto vel dicto min⁹ re-
cto occaſionē ruine. Si tñ de veritate ſcan-
dalū orit̄ vtilius ſcandalū naſci ꝑmittit̄ q̄ꝫ ve
ritas relinquat̄. Scd̄o iudei dicunt xp̄m
fuiſſe peccatorē ⁊ legis tranſgreſſorē ꝓpter vio
lationē: qꝛ ſabbata violabat. Preceptū q̄ ꝓpe
erat vt nil opis tūc fieret. Ipe vero dixit lan-
guido quē ſanauit in ꝓbatica piſcina vt tol
leret lectū ſuū Io. v. c. Et cōſenſit diſcipulis
q̄ in ſabbato ſpicas euellebāt excuſando eos
vt habet̄ mat. xij. c. Ergo in hoc peccauit et
cōtra legē fecit. Ad hoc rn̄det ſanct⁹ Tho. in
iij. pte. q. xl. Qꝫ xp̄us in oīb⁹ ſm̄ legis p̄cepta
cōuerſatus eſt. in cuius ſignū etiā voluit cir
cumcidi. circūciſio eñ ē quedā ꝓteſtatio legis
implēde. Qꝫ aūt curauit i ſabbato languidū
cui dixit vt tolleret lectū ſuū non fuit ꝯ legē.
Primo qꝛ ꝑ p̄ceptū de ſanctificatiōe ſabbati
nō interdicit̄ op⁹ diuinū ſed humanū. Quā-
uis enī deus die ſeptima ceſſauerit a nouis
creaturis cōdendis. q̄ꝫ tū ad eaꝝ p̄ncipia. ſꝫ
tñ operat̄ in rerū ꝯſeruatōe et gubernatōne.
Itaqꝫ miracula q̄ xp̄s faciebat in ſabbato nō
erant opa humana ſed diuina. Vn̄ ipe dixit
Io. v. ca. Pater meus operat̄ vſqꝫ mō ⁊ ego
operor. Scd̄o xp̄s nō fecit ꝯtra legē. qꝛ illo
p̄cepto de ſabbato ſanctificando nō ꝓhibent̄
opa q̄ ſunt de neceſſitate ſalutis corporalis.
Vn̄ Luc. xiij. c. dixit. Vnuſqſqꝫ veſtrū non
ſoluet ſabbato bouē ſuū aut aſinū a p̄ſepio ⁊
ducit adaquare: Et infra. xiiij. c. Cui⁹ vr̄m
aſinus aut bos in puteū cadit et nō cōtinuo
extrahet illū die ſabbati. Manifeſtū eſt autē
ꝙ opa miraculoſa q̄ xp̄s faciebat ad ſalutem
corpis et aīe ptinebāt. Tercio non fuit legis
trāſgreſſor xp̄s qm̄ illo p̄cepto nō ꝓhibent̄
opa q̄ ptinēt ad dei cultū. Vn̄ dixit Math.
xij. An nō legiſtis in lege qꝛ ſabbatis ſacer-
dotes in tēplo ſabbatū violāt. et ſine crimine
ſunt. Et Io. vij. c. dixit. Circumciſionē hō
accipit i ſabbato. Qꝫ aūt xp̄s ꝑalitico māda-
uit vt lectū ſuū ſabbato portaret ad cultū dei
ptinebat. i. ad laudē virtutis diuine. falſo ḡ
obijciebāt iudei dicētes Io. ix. c. Nō eſt hic
homo a deo q̄ ſabbatū nō cuſtodit. Simili-
ter diſcipuli nō fecerunt cōtra legē cū ſpicas
collegerūt in ſabbato quia ſic facere coegit il
los neceſſitas. ꝓpterea iudeis murmurantib⁹
reſpondit xp̄s. An nō legiſtis q̄d fecerit da-
uid qñ eſurijt et qui cū eo erant. Quō intra-
uit in domū dei et panes ꝓpoſitionis come-
dit. licet in lege preceptū fuiſſet ꝙ panes il-
los ſacerdotes ſoli comederēt. Imminente
tñ neceſſitate dauid ſanctus p̄dictos panes
ſine peccato comedit. ſicut patꝫ. i. Re. xxi. ca.

Tercio iudei dicunt xp̄m fuiſſe reprehen-
ſibilē ꝓpter indignationē. Indignabat̄ enī
et iraſcebat̄ verbiſqꝫ et factis moleſtabat pha
riſeos ac illoꝝ ſequaces. Loquebat̄ illis cō-
tumelioſe et eiecit flagello ementes et vendē-
tes de templo. Ira autē opponitur manſuetu
dini vt patet per ph̄m in. iij. ethic. Et vt inq̄t
Iacobus. i. ca. Ira enim viri iuſticiā dei nō
operatur. Ex quo videtur ꝙ chriſtus nec iu
ſtus nec manſuetus fuit ergo peccator et cul
pabilis multū. Ad qō rn̄dem⁹ ſm̄ doctrinā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

theologoꝝ ꝙ in xp̄o nõ fuit ira que eſt viciũ
ſed ira ꝑ zelũ a rõne imperata. Nam vt dicit
Ariſto. Nõ iraſci vbi et qñ oportet videtur
inſipiẽtis eſſe. Jra ergo que tranſgredit̃ or=
dinem rõnis eſt cõtra iuſticiã et manſuetudi
nem. nõ ira q̃ eſt ſ̃m rõnis imperiũ. Locutꝰ
itaqꝫ eſt xp̄s cõtumelioſe phariſeis amore iu
ſticie et veritatis. Similiter ꝓpter zelũ eiecit
oẽs emẽtes et vendẽtes de templo. in q̃ etiaꝫ
ſuã diuinitatẽ declarauit. Vñ Hiero. ſuper
mattheũ ait. Jnter oĩa ſigna q̃ fecit dñs hoc
videt̃ eſſe mirabiliꝰ ꝙ vnus hõ et illo t̄pe cõ=
temptibilis potuerit ad vniꝰ flagelli verbera
tantã eijcere multitudinẽ. Jgneũ ei quoddã
et ſidereũ radiabat ex oculis eius ⁊ diuinita
tis maieſtas lucebat in facie. Et Orige. dicit
ſup Johẽm hoc eſſe maiꝰ miraculũ eo quo
aq̃ cõuerſa eſt in vinũ eo ꝙ illic ſubſiſtit in=
animata materia. hic vero tot miliũ hominũ
domant̃ ingenia. Nihil ergo ꝯtra xp̄m loq̃
debent iudei maligni. ſed agnoſcere prauita
tem et duritiã cordis eoꝝ.

¶ Ex ſepenumero mali ꝑſequunt̃ bonos ꝓ=
pter odiũ et inuidiã ac ꝓpriũ amorẽ. ita iudei
ꝑſecuti ſunt xp̄m.

¶ Capitulũ terciũ.

Tercia rõ principalis qua ꝓbamꝰ in=
nocentiã xp̄i dr̃ exemploꝝ m̄ltitudo.
Sunt naqꝫ in ꝓmptu exempla plu=
rima in ſcripturis diuinis et humanis. in q̄=
bus oſtendit̃ ꝙ ſepenumero qui mali fuerũt
et peſtilentes. innocentibꝫ et bonis ac iuſtis
aduerſati fuere. Quod factũ ꝯperimus triplici
de cauſa.

¶ Prima ꝓpter odiũ veritatis.
¶ Scda ꝓpter inuidiã aliene felicitatis.
¶ Tercia ꝓpter ſatiſfactionẽ cupiditatis.

¶ Prima cã q̄re multi ſcelerati hoĩes iuſtis
et bñ viuentibꝫ fuerũt aduerſati fuit odiũ ve
ritatis. Nã qꝛ illi vt debebãt veritatẽ loque=
bantur odio ſunt habiti. Jnq̄t enĩ Theren=
tius. Obſequiũ amicos veritas odiũ parit.
et Hiero. ad occeanũ. Jta ſe hꝫ natura vt a=
mara ſit veritas. vicia vero dulcia exiſtimẽt̃.
Sꝫ quõ inq̄s hoc ẽ credibile vt veritas odiẽ
da ſit cũ Lactantius dicat in. i. li. diui. inſti.
Nullus eſt ſuauior aĩe cibus ꝙ cognitio ve
ritatis. Et r̃ndet dñs Bonauẽ. in ꝓlogo pri
mi li. ſniaꝝ. ꝙ duplex eſt effectus veritatis.
Primus eſt illuminare et ꝙtũ ad iſtũ nemo
ipſam odit. qꝛ oẽs naturaliter illuminari de=
ſiderãt. Scdõs effectꝰ eſt arguere et hũc hꝫ in
malis manifeſtando enĩ mala redarguit illa
facientẽ. Ex quo mali odiũt veritatẽ. Vñ ſal
uator nr̄ Joh. iij. ca. dixit. Ois q̃ male agit
odit lucẽ. Et vt veniamus ad rẽ eſt exemplũ
Eſaie innocentis q̃ ꝓpter veritatẽ fuit ſerra ſe
catus. de q̃ inq̄t Hiero. in ꝓlogo in Eſaiã.
Eſaias in hieruſalẽ nobili genere ortus eſt.
ibiqꝫ ꝓphetauit ſub manaſſe rege. ſectus i du
as ꝑtes occubuit. Manaſſes idolatra fuit:
et Eſaiã auũ maternũ ſ̃m hebreos vel affinẽ
ſuũ eiectũ extra ciuitatẽ hierl̃m circa piſcinã
ſiloe ſerra lignea ꝑ mediũ ſecari fecit. De Je
remia inſup diximus in ſermonibꝫ de timo=
re diuinoꝝ iudicioꝝ. qualiter grauiſſimas
ꝓpter veritatẽ paſſus eſt ꝑſecutiones et iniu=
rias: tandẽ lapidatus eſt. Vñ Jero. in ꝓlo=
go in Jeremiã dicit. Jeremias anathothites
qui eſt viculus tribꝫ ab hierl̃is diſtans milia
ribus apud taphnas in egypto de ꝓplo lapi
dibus obrutus occubuit. Jacet vero i eo lo=
co ſepultus q̃ dudũ pharao rex habitauerat
Et qm̃ poſtulatõe ſua defugatis ab eodẽ lo
co ſerpentibus. egyptios a tactu aſpidũ facit
eẽ ſecuros. Magna eũ ibi religione egyptij
venerant̃. hec Hiero. Daniel ꝓpter veritatẽ
leonibꝫ deputatus fuit in quoꝝ lacu ꝑmãſit
ſex diebꝫ. Ad quẽ adductꝰ eſt ꝑ angelũ Aba
cuc vt cibaret eũ. vt ſcribit̃ Danie. vlti. ca. Jo
hannes baptiſta quia arguebat herodẽ ꝓpter
herodiadem quã tulerat fratri ſuo philippo
vxorẽ vt refert Marcus ca. vi. Jn vinculis
poſitus eſt ⁊ capite truncatus. Anaxagoras
apud athenienſes reus factus eſt qꝛ dixit ſo
lem eſſe lampadẽ ardentẽ. negãs vtiqꝫ eẽ de=
um. vt dicit Augꝰ. xviij. de ciui. dei. Socra=
tes ꝓpter veritatis patrociniũ veneno perijt.
Cicero vt ſcribit Plutarcus quartũ et ſexa=
geſimũ agẽs annũ. iuſſu Marci antonij ꝓpt
philippicas quas ꝯtra eũ ſcripſerat capite et
dextera truncatus eſt. Sed Lactantiꝰ defen
dere volẽs verũ cultũ xp̄i aduerſus deos fal
ſos gentiliũ Ciceronẽ reprehẽdit. qꝛ in rebꝫ
diuinis timuit veritatẽ ſua eloquẽtia ꝓtege
re. Jnq̄t enĩ li. ij. ſic. Cũ intellexiſſet Cicero
falſa eſſe q̃ hoĩes adorarẽt multaqꝫ dixiſſet q̃
ad euerſionẽ religionũ valerẽt. ſubdidit illa
nõ eſſe vulgo diſputãda. Et infra ſequit̃. Si
q̃d tibi virtutis eſt Cicero experire ꝓpl̃m face
re ſapientẽ. digna res eſt vbi oẽs eloquentie
tue vires exeras. Nõ enĩ verendũ eſt ne tibi
in tã bona cã deficiat orõ. q̃ ſepe etiaꝫ malas
copioſe ac fortit̃ defendiſti. Sꝫ nimiꝝ So
cratis carcerẽ times. ideoqꝫ patrociniũ veri=
tatis ſuſcipere nõ audes. At mortẽ vt ſapiẽs
cõtemnere debuiſti. Et erat multo pulcrius
vt ob benedicta ꝙ maledicta morereris. nec
tibi laudis plus philippice afferre potuerũt
ꝙ diſcuſſus error humani generis ⁊ mentes
hoĩm ad ſanitatẽ tua diſputatiõe reuocare.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hec Lactantius. Ueruntm̄ et ſi cicero nō oīa
dixit q̄ forte nouit de ſupſtitionibus noxijs
gentiliū. Nobis debet eſſe ſatis ꝙ marc⁹ an-
tonius illū occidi fecit. qm̄ vicia illius ⁊ ſce-
lera tacere noluit. Ut enī tradit Plutarcus
Marcus antonius odio erat cunctis bonis
ꝓpter ſuā laſciuā vitā verſabaᷣ quidē libenter
inter aleatores. ſcorta. mimos. et hiſtriones.
Qui tandē ab Octauiano ſupatus Alexan
drie vbi fugiēs ſe collegerat anno etatis ſue
quinquageſimoſexto gladio ſe ꝑemit. Et ne
multa dicamus iniquis ⁊ depra uatis menti
bus magis placent adulatores blandi falſa
loquētes q̄ꝫ q̄ vera dicere quocūqꝫ mō conan
tur. Scđa cā quare mali inſidianᷣ bonis
illoſqꝫ ꝑſequunᷣ. eſt inuidia felicitatis alie-
ne. de hac vero plene dixi in q̄drageſimali de
pnia in ſermone de inuidia. vbi cōmemoran
dum eſt q̄liter innocēs Abel a fratre chaym
peremptus fuit vt ſcribiᷣ Gen̄. iiij. ca. Et Io-
ſeph a fratribus vendit⁹ iſmaelitis. vt dicıᷣ
Gen̄. xxxvij. c. Et dauid a ſaule tētat⁹ occidi
vt ponıᷣ. i. Re. xviij. c. Ibiqꝫ de furio camil
lo et Scipione affricano explicatū eſt quāta
iniuſte tulerūt eis ab īuidis ciuib⁹ irrogata.
Tercia cā quare innocētes et iuſti oppſſi
ſunt ab iniquis ꝓpter ſatiſfactionē cupidita-
tis. Exemplū eſt de naboth de q̄ ſcribiᷣ. iij.
Re. xxi. c. Qui occiſus eſt ꝓcurāte doloſa iecza
bele vxore regis agab eo ꝙ noluit dare vineā
ſuā q̄ erat iuxta palaciū achab regis ſamarie
quare a falſis teſtib⁹ cōuictus tanqꝫ blaſphe
maſſet deū et regē extra ciuitatē lapidat⁹ eſt.
De ſuſanna inſup legim⁹ Daniel. xiij. c. Qui
eo q2 nō cōſenſit in libidinē illoꝝ ſenū q̄ ex-
arſerant in cōcupiſcentiā eius ꝓcurabāt illi
ignominioſam ei⁹ mortē. q̄ ſecuta fuiſſet niſi
deus ſuſcitaſſet ſpiritū daniel' q̄ ſenes de fal-
ſa criminatōe cōuicit. q̄re et ipi lapidati ſunt
Suſanna vero de infamia ⁊ morte diuinit⁹
releuata. Dn̄s igiᷣ nr̄ ieſus xp̄s vt diximus
in ſupiorib⁹ veritatē docebat arguebatqꝫ vi-
cia publica phariſeoꝝ. Inſup et turbe ſeque
banᷣ eū eratqꝫ fama illi⁹ in ꝑplo fulgētiſſima
Quare phariſei odiebāt eū ⁊ inuidebāt gl'ie
ac fame ſue. Inſup timebāt ne forte aliq̄ no-
uitas ſequereᷣ ex q̄ indignati romani ſe ſua-
qꝫ diſſiparēt. Iō oī hūanitate ac veritate de-
poſita q̄ſierūt pilatū vt eū morti traderet. O
igiᷣ gēs crudeliſſima iudeoꝝ. O crudelitas
inaudita. O excogitata malicia. Cōuenerūt
aduerſus ſanctū ſctōꝝ et paratū nos ſua paſ
ſione ſaluos facere morte violēta ꝑemerunt.
Cui⁹ nomē benedictōe deuotiſſime benedi-
camus laudemuſqꝫ in ſecula ſeculoꝝ amen.

Sermo quartuſdecimus de ſublimitate
et magnificētia crucis in qua xp̄s operatus
eſt ſalutē humani generis.

Humiliauit ſemet
ipm̄ fact⁹ obediēs vſqꝫ ad mortē
mortē aūt crucis. ꝓpter qđ ⁊ deus
exaltauit illū et dedit illi nomē qđ eſt ſup oē
nomen. Doctoris gentiū verba ſunt iſta ad
Philip. ca. ij. Pijſſima verba de cruce xp̄i p-
clamata offendūt aures maliuolas iniquoꝝ
ꝑ quibus ita loquiᷣ paul⁹. i. ad Corint. c. i.
Uerbū enī crucis ꝑeuntib⁹ quidē ſtulticia ē
his aūt q̄ ſalui fiūt. i. nobis virtus dei eſt. Et
infra. Iudei ſigna petūt greci ſapiaꝫ querūt
Nos aūt p̄dicam⁹ xp̄m crucifixū iudeis q̄dē
ſcandalū. gentib⁹ aūt ſtulticiā. Quia vo hu
mani generꝫ redēptio facta eſt ꝑ xp̄m ī cruce.
Indeqꝫ oīs gr̄e ⁊ ſalutis emanat plenitudo
vt letentur fideles deuoto corde colētes xp̄m
pendentē in ligno. terreanᷣqꝫ iudei et incre-
duli oēs. In hoc ſermone de laudib⁹ crucis
xp̄i dicem⁹. Ad illā vtiqꝫ auctor vite hūilis
et māſuet⁹ ꝯſcendit. vt vn̄ mors oriebaᷣ inde
vita reſurgeret. De ipa itaqꝫ benedicta cruce
locuturi tria myſteria ꝓponim⁹ ꝯtemplāda.
Primū diciᷣ magnificatōis.
Secundū exaltationis.
Terciū adorationis.
De dignitate crucis que colligi p̄t ex figu
ris et reuelatōe atqꝫ inuentione ipius.

Capitulū primū.

PRimū myſteriū ꝯtemplandū de cru
ce xp̄i đ2 magnificatōis. diligenᷣ qui
dem ꝑſcrutari debem⁹ quāta ſit digni
tas et magnificētia crucis. Qđ poterim⁹ fa-
cile deprehēdere ſi voluerim⁹ de illa ꝯſidera
re atqꝫ inſpicere maxime tria.
Primo eius figurationē.
Secundo eius reuelationē.
Tercio eius inuentionē.
Qualiter crux q̄ꝫtū ad materiā figurata fuit
Primo poſſum⁹ cognoſcere magnificen-
tiā et dignitatē crucis ſi ꝯſiderem⁹ eius figu
rationē. Inuenim⁹ nāqꝫ m'ta magnalia dei
nō ſine myſterio in ligno celebrata. q̄ vtiqꝫ li
gnū illud venerabile crucis in q̄ ſaluator nr̄
pepēdit p̄monſtrarūt et figurarūt vt Aug⁹.
dicit in ſermone de paſſione. In. ij. nāqꝫ. ca.
Gen̄. legim⁹. Qđ ꝓduxit deus lignū vite in
medio ꝑadiſi cui⁹ fructus ſenectutē impedie
bat ſꝫm Aug⁹. li. xiiij. de ci. dei. qđ ita decla-
rat Nico. de lira. Ad vitā inq̄t vniuerſalem
cōtinuando req̄riᷣ cib⁹ ꝑ quē reſtituiᷣ humi-
dū dep̄ditū ꝑ actiōꝫ caloris natural'. verūtm̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf